

FM: Nepieciešams paātrināt ES fondu jaunā perioda ieviešanas tempus

Publicēts: 14.11.2023.

ES fondi 2021-2027

Otrdien, 14. novembrī, Ministru kabinets izskatīja pusgada informatīvo ziņojumu par Eiropas Savienības (ES) fondu, Atvēršanas fonda (AF) un citu ārvalstu finanšu instrumentu ieviešanu, informē Finanšu ministrija.

“Latvijas ekonomikas izaugsmei un iedzīvotāju labklājības sekmēšanai šogad ir pieejamas ievērojamas ES fondu un Atvēršanas fonda finansējums. Visām ES fondu ieviešanā iesaistītajām iestādēm ir svarīgi mobilizēt visus savus resursus, lai varētu iespējami labi noslēgt esošo ES fondu periodu un nekavējoties uzsākt jaunā ES fondu perioda finansējuma ieguldīšanu Latvijas tautsaimniecībā. Visu šo gadu esmu organizējis vairākas darba sanāksmes, kurās kopā ar nozīmīgāko ES fondu piešķirumu atbildīgajiem ministriem pārrunājam progresu un pieņemam nepieciešamos lēmumus finanšu plūsmas izpildes uzlabošanai, taču vēl joprojām konstatējam nobīdes no plānotā. Šāda situācija nedrīkst veidoties, jo ES fondu finansējums cieši saistīts ar kopējo budžeta ietvaru,” uzsver finanšu ministrs Arvils Ašeradens.

ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda noslēguma fāzē kopumā ir pieaugošs temps investīciju pabeigšanas darbiem un attiecīgi maksājumiem projektu īstenotājiem. Vienlaikus saglabājas riski vairāku projektu (jo īpaši transporta un veselības infrastruktūras jomā) pabeigšanai līdz šī gada beigām. ES fondu pārvaldībā iesaistītās iestādes sadarbībā ar projektu īstenotājiem veic nepieciešamos risku vadības pasākumus, lai sekmētu visa Latvijai pieejamā ES finansējuma izmantošanu un uzsāktu projektu investīciju mērķu sasniegšanu.

Līdz 2023. gada 31. augustam īstenošanā ir 2468 ES fondu projekti par gandrīz visu Latvijai pieejamo ES fondu līdzfinansējuma summu – 4,6 miljardiem eiro. Tajā skaitā pabeigti ir vairāk nekā puse projektu par 1,8 miljoniem eiro. Projektiem kopumā ir izmaksāti 3,9 miljardi eiro, kas ir 84,3 % no kopējā ES piešķiruma Latvijai. Savukārt valsts budžetā no Eiropas Komisijas (EK) saņemti gandrīz 3,4 miljardi eiro, kas ir vairāk nekā puse no plānošanas periodā pieejamā finansējuma. 2023. gads ir noslēdzošais, kad projektu īstenotājiem jāveic pēdējie maksājumi projektos, lai par veiktajiem izdevumiem varētu pretendēt uz paredzēto ES fondu līdzfinansējumu.

Paralēli arī norit intensīvs darbs pie ES fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda uzsākšanas. Normatīvās bāzes izstrāde joprojām ir ar nobīdēm no 2023. gada aprīlī MK apstiprinātā laika grafika. Ņemot vērā laika grafika plānu, 2023. gada 1. pusgadā atbildīgajām iestādēm bija jāiesniedz MK apstiprināšanai 25 investīciju normatīvo regulējumu par kopējo finansējumu 664,7 miljoniem eiro. Kopā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināti 37 MK noteikumi par 637,92 miljoniem eiro publiskā finansējuma. Līdz 2023. gada 14. septembrim izsludinātas vai noslēgušās 14 ES fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda projektu atlases par 179 miljoniem eiro. Vienlaikus atbildīgās iestādes jau iniciē izmaiņas 2023. gada normatīvās bāzes izstrādes plānā, tikai atsevišķos gadījumos tās objektīvi pamatojot. Atbildīgajām iestādēm ir jāturpina mērķtiecīga regulējošo normatīvo aktu izstrāde, nodrošinot iespējami plašu un efektīvu sadarbību ar partneriem, kā arī jāņem vērā ES fondu izmantošanas nosacījumi – ierobežots īstenošanas laiks līdz 2029. gada beigām!

AF ieviešanā turpinās ne tikai darbs pie atlikušā regulējuma izstrādes par reformu un investīciju ieviešanu, bet ir arī izsludinātas vai noslēgušās AF ierobežotas vai atklātas projektu iesniegumu atlases visās AF investīciju jomās. Līdz 2023. gada septembra sākumam īstenošanā ir 95 AF projekti par 650,7 miljoniem eiro, kas ir par 38 projektiem un 186,1 miljoniem eiro vairāk nekā pusgadu iepriekš. Īstenošanā apjomīgākie projekti ir klimata pārmaiņu jomā - energoefektivitātes paaugstināšanai. Pabeigti ir 3 projekti par 3,2 miljoniem eiro.

Lai Latvija 2023. gadā EK varētu iesniegt otro maksājuma pieprasījumu, ir nepieciešams izpildīt vēl vienu Ekonomikas ministrijas

pārziņā esošo AF rādītāju par 2022. gadu tuvākajā laikā. Vēl par sešu rādītāju termiņu pagarināšanu tiek virzīti AF plāna grozījumi EK.

Pusgada ziņojums par ES fondu investīciju aktualitātēm līdz 2023. gada 1. septembrim ir pieejams ES fondu mājaslapā [Ziņojumi Ministru kabinetam - ES fondi](#).

[Prezentācija](#)

Autors: Finanšu ministrija

<https://www.cfla.gov.lv/lv/jaunums/fm-nepieciesams-paatrinat-es-fondu-jauna-perioda-ieviesanas-tempus>